

[Aksel Larsen.]

stilling til, før man er kommet med en begrundelse for, at denne bevilling bør ydes, og at dette er det rigtige beløb.

Så er der spørgsmålet om folketingets stilling til disse problemer og disse principper i øvrigt. Det er rigtigt, at der ikke af folketinget er fastsat nogen retningslinjer, der er ikke givet nogen fuldmagter, der er ikke givet nogen begrænsninger, men det fremgår ikke deraf, at så længe sådanne retningslinjer ikke findes, må regeringen skønne, hvad der er rigtigt. Hvis man skulle henholde sig til det, ja, så måtte man jo anerkende det, statsministeren har skrevet til mig, at enhver minister har ret til, blot folketingets finansudvalgs flertal godkender det, at afholde en hvilken som helst udgift, uanset om det er noget, der nogen sinde har været lovgivet om. Det kan man naturligvis ikke. Men jeg tror, det er klogt at tænke på, hvad der er sagt i folketinget om disse spørgsmål, om folketingets bevillingsret, om grænser for, hvad finansudvalget kan og bør gøre. Og dér er jeg så heldig, at jeg er i besiddelse af udtalelser fremsat af fremtrædende politikere, fremtrædende medlemmer af folketinget fra alle partier, udtalelser, som ligger på linje med det, forespørgerne her forfægter.

Den 21. november 1963 behandlede folketinget et lovforslag om udbygning af statens seruminstitut. Det var en sag, der havde været i finansudvalget, og finansudvalget havde nægtet at tiltræde bevillingen, idet finansudvalget sagde, at både af principielle grunde og på grund af bevillingens størrelse er dette en folketingssag, og det kan vi ikke tage stilling til, og det vil vi ikke tage stilling til. Socialdemokratiets ordfører ved første behandling i folketinget, hr. Kaj Andresen, sagde bl. a. følgende — det står i Folketings-tidende for 1963-64 sp. 1256:

„Det haster altså med at få nye lokaler, og det skal anerkendes, at det nedsatte udvalg har arbejdet hurtigt. Jeg vil gerne understrege, at når finansudvalget — efter i sommer at have fået forelagt et aktstykke fra indenrigsministeren med anmodning om penge til detailprojektering — ikke tiltrådte ansøgningen, men nøjedes med at bevilge et mindre beløb til skitseprojektering, var det ikke på grund af modstand mod et nyt institut.

Indstillingen i finansudvalget var den, at de økonomiske rammer for en fuld udbygning af seruminstitutet var af en sådan størrelsesorden, at sagen burde behandles som et lovforslag.“

Altså, hr. Kaj Andresen refererede fra finansudvalget på det samlede finansudvalgs vegne, at her spiller også størrelsen af bevillingen en rolle.

Venstres ordfører, hr. Damsgaard, sagde i tilslutning hertil — det kan også læses i Folketingstidende for 1963-64, i dette tilfælde sp. 1258:

„I juni måned i år forelagde den højtærede indenrigsminister finansudvalget en ansøgning om 26,4 mill. kr. til udvidelse af seruminstitutet. Sagen drøftedes i udvalget, men der blev hurtig enighed om, at denne store sag burde henvises til behandling i folketinget.“

I 1963, den 18. januar, behandlede folketinget et forslag fra det konservative folkeparti om en ministersvarlighedslov. Ordføreren var hr. Ninn-Hansen, den nuværende forsvarsminister, og han udtalte — det kan ses i Folketingstidende for 1962-63 sp. 2132:

„Jeg forstod på finansudvalgets formand, at efter hans opfattelse var en godkendelse fra finansudvalgets flertal tilstrækkelig, og at det var nogenlunde det samme, som hvis tingets flertal havde godkendt det.“

— det drejer sig altså om en bevilling —

„Finansudvalgets formand tænkte vel navnlig på det politiske ansvar, men måske også på det retlige ansvar, der kan være i den forbindelse. Jeg tør ikke i dag gå så langt, som finansudvalgets formand gør. Jeg tør ikke sige, om vi i dag har en statsretlig praksis, så man kan sige, at ministeren er ansvarsfri i retlig betydning, hvis finansudvalgets flertal har godkendt hans bevillingsansøgninger.“

Det forekommer mig, at den nuværende forsvarsminister dengang gik langt længere, end jeg er gået nu. Han talte faktisk om at gøre retligt ansvar gældende mod en minister, selv om han skulle have haft tilslutning fra folketingets finansudvalg. Hvis folketinget derpå ved tillægsbevillingsloven forkastede bevillingen, så skulle der kunne gøres retligt ansvar gældende. Ja, forsvarsministeren sagde ikke dengang helt præcist,